

«ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

**AP08855683 «АБАЙ ІЛІМІН БІЛУДІҢ, ТҮСІНУДІҢ ЖӘНЕ ҚОЛДАНУДЫҢ
ҒЫЛЫМИ НЕГІЗДЕРІ МЕН ТЕОРИЯЛЫҚ ТЕТІКТЕРІ»**

ҒЫЛЫМИ ЖОБАСЫ БОЙЫНША ҚЫСҚАША МӘЛІМЕТ

1.1 Басым бағыты: 6. «Мәңгілік Ел» ғылыми негіздері (XXI ғасырдың білімі, гуманитарлық ғылымдар саласындағы іргелі және қолданбалы зерттеулер).

1.2 Мамандандырылған бағыты: 6.3. Гуманитарлық ғылымдар саласындағы іргелі, қолданбалы, пәнаралық зерттеулер: 6.3.6 Абайтану. Қазіргі қоғамдық-гуманитарлық білім жүйесіндегі Абайдың шығармашылық мұрасы.

1.3 Жоба 27 айға есептелген (01.10.2020-31.12.2022 ж.

1.4 Жоба мақұлданған.

Аннотация

Жобаның мақсаты Абай ілімін білудің, түсінудің және қолданудың ғылыми негіздері мен теориялық тетіктерін анықтау болып табылады. Жоба мақсатына сай мына мәселелерді зерттеу көзделеді: 1) Абай ілімін білудің, түсінудің және қолданудың ғылыми негіздері мен теориялық тетіктерін зерттеудің методологиялық қағидалары; 2) Абай ілімінің құрамдас бөлімдерінің құрылым-жүйесі мен негіздері; 3) Абай ілімінің басты категорияларының мазмұны, өзара байланыстары, құрылымы; 4) Абай ілімінің қоғамдық-әлеуметтік қарым-қатынас және оның иерархиялық деңгейлері туралы қағидаларының жүйесі; 5) Абай ілімінің өлшеу құралы, оның құрылымы, ғылыми сипаттамасы; 6) Абай ілімінің, Абай ілімін білудің, түсінудің және қолданудың мағыналық-құрылымдық модельдері; 7) Абай ілімін білудің, түсінудің және қолданудың ғылыми-әдістемелік тетіктері; 8) Абай ілімін білудің, түсінудің және қолданудың ғылыми-ақпараттық ресурстар базасының негізі.

Жоба мақсатына жетуде онда көрсетілген мәселелерді терең, тиянақты зерттеудің ғылыми және практикалық маңызы зор. Бұл мәселелер өзара бір-бірімен тығыз байланысты. Алдыңғы мәселе бойынша алынған нәтиже келесі мәселені зерттеуге негіз болады. Мәселелер арасындағы байланыстардың пәнаралық мәнісі оларды зерттеуге белгілі бір тұрғыдан келуді, белгілі бір тәсілді қолдануды талап етеді. Бұл ретте пәнаралық зерттеу ұстанымдарын басшылыққа алудың маңызы зор. Қажетті жерінде жүйелі зерттеу принциптерінің пайдаланылуы да мақұлданады.

Әр мәселе бойынша күтілетін нәтиже нақты, маңызы, көлемі өлшемді. Жобаның негізгі гипотезалары мынадай: 1) жоба нәтижелері абайтану саласында инновациялық білімнің өндірілуіне қол жеткізеді; 2) жоба бойынша абайтану саласында қол жеткен инновациялық білім Абай ілімін білуге, түсінуге және қолдануға қажетті жағдайдың жасалуына негіз болады; 3) Абай ілімін білуге, түсінуге және қолдануға қажетті жағдайдың жасалуы

Қазақстан Республикасының рухани және зияткерлік әлеуетінің дамуы мен артуына жаңа серпін береді. Абай ілімін, оның өзегіндегі әлеуметтік нормаларды білудің, түсінудің және қоғамдық өмірдің барлық салалары мен деңгейлерінде қолданудың ғылыми негіздері мен теориялық тетіктерін жасау Қазақстанның ғылымы мен білімі саласында бұрын-соңды болмаған жаңа, инновациялық білімнің өндірілуіне алып келеді.

Жоба жетекшісі проф. Ж.Дәдебаев.

Жоба жетекшісі 2015-2020 жылдары Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Білім және ғылым саласындағы сапаны қамтамасыз ету комитеті (бұдан әрі – БҒСҚК) ғылыми зерттеулердің негізгі нәтижелерін жариялауға ұсынған журналдарда автор және бірінші автор ретінде 14 (он төрт) мақала жариялаған.

1. Дәдебаев Ж., Бисенбаев П., Карбозов Е. Шешен сөз бен көсем сөз // ҚазҰУ хабаршысы. Журналистика сериясы. – 2015. – №1 (37). – 236-242-беттер.

<https://bulletin-journalism.kaznu.kz/index.php/1-journal/article/view/1220>

<https://bulletin-journalism.kaznu.kz/index.php/1-journal/article/view/1220/1114>

2. Дәдебаев Ж., Бисенбаев П., Карбозов Е. Шыңғыс Айтматов және ауыз әдебиеті // ҚазҰУ хабаршысы. Филология сериясы. – 2015. – №1 (153). – 32-37-беттер.

<https://philart.kaznu.kz/index.php/1-FIL/article/view/1449>

<https://philart.kaznu.kz/index.php/1-FIL/article/view/1449/1397>

3. Дәдебаев Ж., Мұсалы Л., Бисенбаев П. Нұрсұлтан Назарбаевтың «Тәуелсіздік толғауы» туралы толғаныс // ҚазҰУ хабаршысы. Журналистика сериясы. – 2015. – №2 (38). – 146-150-беттер.

<https://bulletin-journalism.kaznu.kz/index.php/1-journal/issue/view/9>

<https://bulletin-journalism.kaznu.kz/index.php/1-journal/article/view/1274/1167>

4. Дәдебаев Ж., Бисенбаев П., Карбозов Е. Абайдың ілімін пәнаралық зерттеудің өзекті мәселелері // ҚазҰУ хабаршысы. Филология сериясы. – 2015. №4(v.156). – 86-90-беттер.

<https://philart.kaznu.kz/index.php/1-FIL/issue/view/29>

<https://philart.kaznu.kz/index.php/1-FIL/article/view/1468/1407>

5. Дәдебаев Ж., Бисенбаев П., Карбозов Е. Тарихи тұлға және тарих тағылымы // ҚазҰУ хабаршысы. Тарих сериясы. – 2015. - №1(76). – 94-105-беттер.

<https://pps.kaznu.kz/kz/Main/FileShow2/34606/116/359/746/Дәдебаев%20Жанкара/2019/2>

[9/2](https://pps.kaznu.kz/kz/Main/FileShow2/34606/116/359/746/Дәдебаев%20Жанкара/2019/2)

6. Дәдебаев Ж., Бисенбаев П., Карбозов Е. Қазақ хандығы және қазақ сөз өнерінің өр тұлғалары (Асан Қайғы, Жиренше шешен, Алдар көсе) // ҚазҰУ хабаршысы. Тарих сериясы. – 2015. – №4(79). – 34-39-беттер.

<https://pps.kaznu.kz/kz/Main/FileShow2/42222/116/359/746/Дәдебаев%20Жанкара/2019/2>

[9/2](https://pps.kaznu.kz/kz/Main/FileShow2/42222/116/359/746/Дәдебаев%20Жанкара/2019/2)

7. Дәдебаев Ж., Бисенбаев П., Карбозов Е. Қазақ халқының сүйікті перзенті // ҚазҰУ Хабаршысы. Тарих сериясы. – 2016. - №4(83). – 304-309-беттер.

<https://bulletin-history.kaznu.kz/index.php/1-history/issue/view/17/4-83-2016>

8. Дәдебаев Ж., Мұсалы Л. Ш.Мұртазаның «Қызыл жебе» романындағы көркемдік шындық // ҚазҰУ хабаршысы. Филология сериясы. – 2016. - №6 (158). – 28-32-беттер.

<https://philart.kaznu.kz/index.php/1-FIL/article/view/1698>

<https://philart.kaznu.kz/index.php/1-FIL/article/view/1698/1631>

9. Дәдебаев Ж., Бисенбаев П., Карбозов Е. Шыңғыс Айтматовтың психопозитикасы // ҚазҰУ Хабаршысы. Филология сериясы. – 2016. – №1 (159) – 34-39-беттер.

<https://philart.kaznu.kz/index.php/1-FIL/article/view/1820>

<https://philart.kaznu.kz/index.php/1-FIL/issue/view/32>

10. Дадебаев Ж., Бисенбаев П., Карбозов Е. Жиренше шешен – тарихи тұлға // ҚазҰУ Хабаршысы. Тарих сериясы. – 2016. – №1 (80) – 294-299-беттер.

<https://pps.kaznu.kz/kz/Main/FileShow2/42193/116/359/746/Дадебаев%20Жанкара/2019/2>

11. Dadebayev Zh.D., Karagoishiyeva D.A., Musaly L. Interdisciplinary research of Abai's creative heritage // Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау мемлекеттік университетінің Хабаршысы. Филология сериясы. – №1. – 2019. – 271-277-беттер.

http://www.kgu.kz/sites/default/files/Documents/vestnik/1_2018.pdf

12. Дадебаев Ж., Бисенбаев П., Кәрібозов Е. Толыбай – Алтын Орда дәуіріндегі аса ірі қоғам қайраткері // ҚазҰУ Хабаршысы. Тарих сериясы. - №2 (93). – 2019. - 209-220-беттер.

<https://bulletin-history.kaznu.kz/index.php/1-history/article/view/461>

13. Дадебаев Ж., Жусанбаева С.Б. Жүсіп Баласағұнның «Құтты білік» дастанының мәні мен мағынасы / ҚазҰУ Хабаршысы. Филология сериясы. – №4(176). 2019. – С. 20-29.

<https://philart.kaznu.kz/index.php/1-FIL/article/view/2729>

14. Дадебаев Ж. Сөз өнерінің көркемдігі және Абай // Қазақ білім академиясының баяндамалары. – 2019. – №1. – 150-156-беттер.

<https://egi.kz/wp-content/uploads/2019/06/КАО-12019.pdf>